

ДО:

Председателя на КОСВ и ВКБ към НС на РБългария
г-н Младен Шишков

Председателя на КЗХГ към НС на РБългария
г-жа Цвета Караянчева

Министъра на околната среда и водите
г-н Манол Генов

Министъра на земеделието, храните и горите
г-н Георги Тахов

С Т А Н О В И Щ Е

Подател: Сдружение „Балканка”, гр. София, ул.Челопешко шосе №26

Чрез своя представител: Димитър Йорданов Куманов

Адрес за кореспонденция: София, ж.к.Стрелбище, бл.8, вх.Д, ап.87

Тел.0887 931 241 dkoumanov@abv.bg

Относно: Закон за Изменение и Доълнение на Закона за водите,
внесен от н.п. Младен Шишков и група народни представители под
№ 51-554-01-112 от 04.06.2025г.

Уважаеми господин Шишков,
Уважаеми господин Генов,
Уважаеми господин Тахов,

С настоящото становище Ви уведомяваме, че подкрепяме най-категорично предлагания ЗИД на ЗВ, който можете да откриете на следния линк:
<https://www.parliament.bg/bg/bills/ID/166468>

С внесения ЗИД най-общо се предлагат забрани и/или ограничаване на сечите в Санитарно Охранителните Зони и в Буферни Зони около водоизточниците без СОЗ с цел да се предпазят от влошаване на качествено и количествено състояние източниците на Питейно Битово Водоснабдяване /ПБВ/ от повърхностни и подземни води. От такива мерки има крещяща нужда, както вече се утнови при повсеместната Криза за вода от 2024г. навсякъде из страната.

Извън останалите функции на горите, на които няма да се спираме тук, предлаганото ограничаване на сечите е изключително важно и необходимо от

гледна точка на следните две цели, за които сдружение Балканка притежава изключителен опит и наблюдения:

1. Осигуряване на достъп до чиста и в достатъчни количества питейна вода за населението, включително във връзка с климатичните промени, които вече настъпват бавно, но неумолимо.
2. Намаляване на риска от наводнения.

1. По отношение на достъпа до чиста питейна вода следва да се отбележи, че в последните десетина години медиите непрекъснато разпространяваха информация за замърсявания или намаляване на дебита на източници на ПБВ навсякъде из страната. Ако позволите, само един пример в това отношение е Ботевград, който от 2016г. насам изпадна два пъти в криза за питейна вода поради факта, че есенно време язовир Бебреш, който е едногодишен изравнител, спадаше до критични нива и това не се дължеше само на лошото управление, а и на непостоянния приток на свежа вода. Други примери са язовирите Тича, Камчия, Студена и пр., да не говорим за Кризата за питейна вода от 2024г. навсякъде из страната, която доведе до необходимостта от създаване на Комисията по Безводието в Народното Събрание.

Освен другите причини и лошото управление на водите, всички подобни случаи се дължат и на факта, че есенно време в язовирите вече не се влива обичайното количество вода, очаквано според балансите, за да се задоволят нуждите на всички водоползватели с издадени преди години разрешителни за водовземане. Обичайната причина е, че през пролетта едногодишните изравнители много бързо се пълнят, но после притокът спира в останалата част от годината. Що се отнася до многогодишните изравнители, те вече не могат да се напълнят дори и при влажна година...

Другият хистоматиен пример, който може да се даде, е водоснабдяването на село Бързия, над границите на което сме били свидетели на най-жестоката сеч у нас. По тази причина от чешмите в селото тече кал, тъй като тя се осигурява от чисто ново речно водохващане в планината, но чисто новата Пречиствателна станция за питейни води не може да пречисти калта от водата. И не само че тече кал, която хората плащат двойно, ами им се налага да сменят задръстените перални и бойлери на всеки шест месеца, а много често е налице и воден режим. Ето Ви доказателства от 2015 и от 2019г.:

<https://nova.bg/news/view/2015/12/05/132501/%D0%BA%D1%8A%D0%B4%D0%B5-%D0%B8%D0%B7%D1%87%D0%B5%D0%B7%D0%BD%D0%B0-%D1%87%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B2%D0%BE%D0%B4%D0%B0-%D0%BE%D1%82-%D1%87%D0%B5%D1%88%D0%BC%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%B2-%D1%81%D0%B5%D0%BB%D0%BE-%D0%B1%D1%8A%D1%80%D0%B7%D0%B8%D1%8F>

https://www.youtube.com/watch?v=JU_41ogGIX8

А сечите над Бързия уж се осъществяват по всички правила на лесостопанската наука, с всички разрешителни от "компетентните" органи и даже там има база на ЛТУ над селото - УОГС Бързия - изглежда за да учат студентите как се унищожават питейните водоизточници на населените места по-качествено!

Ако искате още такива примери, моля, не се колебайте да ни ги поискате и ще Ви заринем с тях!

При разглеждане на предлаганите промени, които се надяваме да бъдат приети в КОСВ и в залата на НС, ние вярваме, че ще бъде отчетено като най-важно, че не трябва да става дума само за достъп на населението до питейна вода.

Най-важното нещо е населението да има доверие, че водата, която тече от чешмите, е чиста и може да се използва за пиене! Само така ще се намали употребата на бутилирана в шишета вода, особено когато те са пластмасови, и само така ще се намали прехосването на енергия и ресурси за производството на пластмасата и стъклото, вследствие на което биха произтекли значителни ползи, не само в светлината на климатичните промени, а и от гледна точка на непрекъснатото намаляване на източниците на енергия. Да не говорим, разбира се, за намаляването на отпадъците, с които в скоро време ще се заринем напълно и да не говорим въобще пък за разходите за пречистване на водата!

Ето защо се надяваме и молим в КОСВ въобще да не се разглеждат вече постъпилите възражения на всякакви горски и лесовъдски организации по законопроекта, с които се запознахме! Повечето от тях даже не са прочели проекта, както личи от становищата им. Така например:

1.1. В Становището на Съюз на лесовъдите се сочи, ЧЕ принудителни и санитарни сечи се били допускали само при бедствия, пожари и каламитети, което изключвало лесовъдски намеси при повреди от абиотични фактори, като снеголоми, ледоломи и ветровали. А всъщност точно снеголомите, ледоломите и ветровалите са бедствията, при които точно се допускат принудителните сечи според внесения ЗИД и според определението за принудителни сечи в него. Те просто не са прочели целия ЗИД докрай.

Твърди се също така, че техническите сечи не се били допускали, което е абсолютно невярно! Допускат се, като са наложени разумни условия за това!

А пък възраженията на тази организация срещу въвеждането на буферни зони около източниците на ПБВ без учредени СОЗ са направо абсурдни, защото авторите на Възражението явно не са наясно с факта, ЧЕ защитата на източниците на ПБВ е абсолютна и важи еднакво за всички източници според националното и европейско право! Даже в европейското право не фигурира задължение за учредяване на СОЗ, а определянето на предпазни зони около източниците на ПБВ е само препоръчително.

Освен това, ако дадена мярка за опазване на даден питеен водоизточник е разумна, ако той попада в СОЗ, тя е също толкова препоръчителна за всеки друг питеен водоизточник без учредена СОЗ. И не на последно място - в процесното Възражение не е даден отговор на **Въпроса**:

Какво е виновно дадено село за това, че около техния водоизточник не е учредена СОЗ и защо този техен водоизточник няма да бъде опазван, след като в съседното село са имали късмета около техния водоизточник да е учредена СОЗ, която да пази техния водоизточник, моля?

Всички източници за ПБВ са еднакво важни и те ще стават все по-важни в светлината на все по-задълбочаващите се кризи за питейна вода из страната!

И само ще посочим, че твърдението за някакви си 700 защитени зони у нас не кореспондира с действителността, най-мекото казано.

1.2. Становището на БУЛПРОФОР няма да коментираме в цялост поради невъзпитания и нахален тон и език, обичаен за тази организация. Точно техните идеи и вдъхновените от тези идеи действия доведоха до бедствието в поречието на Стряма - Богдан, Каравелово, Слатина, Трилистник и т.н., които села се задръстиха с кал, тиня и отпадъчна биомаса, която си я оставят непочистена по сечищата, а не

от мъртва дървесина, както твърдят в това становище. Плюс това, за каква точно мъртва дървесина говорят, изоставена по сечищата над тези села, където сечите продължиха И след наводнението, и продължават и досега, и където вършината си я изоставят безразборно по сечищата, та после да задръсти селата отново при следващо наводнение, моля? Тая мъртва дървесина Защо те не я отстраниха, докато сякоха?

Намираме също така за твърде неточна и недоказана информацията на колегите от БУЛПРОФОР, че 25% от засегнатите горски територии били НЕдържавна собственост, защото тя може и да е повече, отчитайки общинската собственост върху горските територии, а потенциално засегнатата частна собственост е много по-малко. И няма никакъв проблем да се ограничат сечите в общинската собственост, защото точно общините са най-заинтересованите от този ЗИД, за да имат чиста и достъпна питейна вода. В предишни Народни Събрания за същия внасян ЗИД от НСОРБ бяха изразили категорична подкрепа, със сигурност ще внесат и сега!

Що се отнася до горските територии частна собственост, то по-сериозни ограничения са наложени в пояс II на СОЗ и в буферните зони на източниците без СОЗ, чиито граници са определени както за пояс II на учредените СОЗ. Процентът на тези площи е многократно по-малък от декларираните от БУЛПРОФОР, а и отгледните сечи не са забранени изцяло. И тук трябва да се отчете, че по аналогия например с Общите Устройствени Планове на населените места - там има зони, в които могат да се строят огромни небостъргачи, но има зони и с много ниско застрояване, И никой не обезщетява собствениците на ниските зони за това, че не могат да си строят небостъргачи и те, а пък самите такива собственици не реват до небесата, че са жертва на някаква глобална несправедливост!

ВАЖНО!!!

Тъй като обезщетяването на частните собственици наистина е важен проблем, то следва да се посочи, ЧЕ този въпрос е уреден в Глава Четвърта, Раздел III на Наредбата за СОЗ ясно и безпроблемно за източниците с учредена СОЗ. Затова ще посочим на КОСВ да обърне внимание на БУЛПРОФОР да се концентрира доколкото може върху §3. на въпросния ЗИД, където е казано, че компетентните органи трябва да приведат подзаконовите нормативни актове в съответствие със закона в срок от шест месеца. Очевидно е, че Наредбата за СОЗ трябва да се промени в посока в нея да се отразят и буферните зони, както и начинът на обезщетяване в тях, който да е идентичен със съществуващото в Наредбата обезщетяване в обхвата на пояс II на СОЗ! И без това тези буферни зони са ясно обявени във всички цикли на ПУРБ досега, а границите им са определени и в Националния Каталог от мерки към ПУРБ и оттам са пренесени в настоящия ЗИД!

Така или иначе, Наредбата за СОЗ и без това трябва да се промени задължително, най-малкото за да отпадне забраната в чл.5 на същата, тъй като тази забрана Никой Никъде не я спазва, а ако тя се спазва, половината от населението ще остане без питейна вода!!! И ако някой не е доволен от начина на обезщетяване на собствениците на частни гори в тази Наредба, специално за БУЛПРОФОР ще посочим, че подзаконовите нормативни актове подлежат на съдебен контрол по реда на АПК и могат да бъдат обжалвани от оцетените, бе, да не казвам какви!

Абсолютно невярно е пък твърдението на БУЛПРОФОР, ЧЕ в близко бъдеще се очаквало обявяване на някакви си ВЗ /вероятно имат предвид Водайни Зони, а искат да кажат СОЗ може би/, защото никакво такова обявяване не се очаква нито в близкото, нито в далечното бъдеще, па даже не и до края на света! Точно обратното

е - налице е упорита съпротива на Басейновите Дирекции у нас срещу учредяването на такива нови СОЗ, като уверено може да се твърди, ЧЕ в последните десет години надали са учредени и десет нови такива СОЗ в цялата страна!

Да не говорим за твърденията на БУЛПРОФОР, че само министърът на ОСВ учредявал такива СОЗ, които показват капитално непознаване на материята, защото за 99% от случаите компетентен за процедурата орган е директорът на Басейновата Дирекция, а не министърът! Министърът е компетентен САМО за СОЗ за минерални води и ако СОЗ е разположена на територията на два РБУ, ама чукча писател, а не читател.

Още по-интересен е доводът на колегите от БУЛПРОФОР, че *"устойчивият размер на дърводобива е около 50% от годишния обемен прираст"*? Еми щом това е така, то логически няма никаква причина да не може да се намали добива в зоните на подхранване на източниците на ПБВ и за компенсация да се увеличи добивът извън тези зони, нали така? Явно логиката не им е силна страна на колегите, защото самите те представят информация, която е в полза на внесения законопроект!

А всички питейни водоизточници подлежат на задължителна защита защото са жизнено важни за населението и са най-ценния ни ресурс дори от гледна точка на националната сигурност, а не защото някой е учредил СОЗ около тях или не е.

Все пак, ние намираме, че за да са щастливи горските и лесовъдски организации и за да сме мир и любов:

- **в §1, т.3, буква в)** на внесения ЗИД след думата **бедствия** може да се добавят запетайка и думите **причинени от абиотични фактори, като снеголоми, ледоломи и ветровали**

- **В §3** може да се добави ново изречение със следното съдържание - **Собствениците на горски имоти се обезщетяват заради ограниченията в този закон по реда на Глава Четвърта, Раздел III от Наредбата по чл.135, ал.1 т.6.**

Иначе, ако предложеният прекрасен ЗИД не бъде приет, кръгът в който сме се завъртяли, ще става все по-омагьосан - горските ще искат да продължават да секат като луди, производителите на шишета ще потриват доволно ръце, бутилиращите компании ще пълнят шишетата и сметките си, реките ни ще се запълват с изоставена по сечищата вършина и с пластмасови отпадъци, от които 80% са шишета, разходите за пречистване непрекъснато ще се увеличават, а богатото ни население все повече ще си изпразва джобовете.

Може би в КОСВ не знаете, че повече от 50% от населението не пие вода от чешмите? Ако не ни вярвате, направете една анкета сред населението и ще видите! И причината е само една - замърсените ни и недостатъчни питейни води! Като последен пример в това отношение ще споделим, че например в Поибрене хората не си поливаха дори доматите с вода от чешмата, защото зеленчуците им умират и изсъхват от поливането, толкова са им отровени кладенците в терасите на Тополница, та им търсиха други водоизточници из баирите и те само чакат на набарат сега някой да иска да сече и там!

И проблемът изобщо не е само с източниците на ПБВ от повърхностните води. Напротив - подземните водоизточници са още по-зависими от съхраняването на горите в зоните на подхранването им и дори не смятаме да обясняваме защо това е така. Всяка комисия по околна среда и води трябва да знае това.

2. По отношение на намаляването на риска от наводнения, вярваме, че също не е необходимо да обясняваме на комисия по околна среда важността на горите за тази цел. Все пак, членовете на КОСВ биха могли да добият по-ясна представа и най-важната по темата информация, ако се запознаят със следното интервю по БНР - Хоризонт:

<https://bnr.bg/post/101000076/inj-kumanov-ne-trabva-da-se-korigirat-rechni-korita-digite-ne-varshat-rabota>

Моля, забележете, че това интервю е дадено след поредното наводнение на населени места у нас в Тетевенско, пак в район, където ужасяващите сечи, на които сме били свидетели лично, пак са извършени уж по всички правила на науката и с всички необходими становища и разрешителни на уж "компетентните" органи по околна среда и води.

И понеже състоянието на източниците на ПБВ у нас непрекъснато се влошава и след всеки по-силен дъжд питейните води се замътват, а някъде се наводняват населени места и се нанасят огромни материални щети, това е ясен Знак, че нещо в системата ни на управление на горските територии е тежко сбъркано и трябва да се промени незабавно!

Затова молим КОСВ да приеме процесния ЗИД на ЗВ като само първата малка стъпка в правилната посока по отношение на питейните водоизточници! Има още много други неща, които трябва да се променят в законодателството, като безспорно най-важното е да се промени Наредбата за СОЗ, защото тя не става за нищо с включените в нея евфемизми като например, че дадена дейност в рамките на II-ри или III-ти пояс от СОЗ била *"ограничена"* или *"ограничена при доказана необходимост"*? И нито е казано как е ограничена, нито е казано как се доказва необходимостта!

Ето защо всяка защита, включена в Закона за водите, е много по-добра, защото всичките ни наредби по ЗВ не стават за нищо, а и много лесно се променят в интерес на връзкарите със съответната актуална власт.

Заключение:

Предложеният ЗИД на ЗВ е изключително важен и правилен от гледна точка на опазването на питейните водоизточници у нас. Съществуващите досега ограничения в нормативната рамка очевидно са недостатъчни и се налага въвеждането на много по-строги ограничения и за много други дейности, а не само за сечите. Иначе, ако не прекратим непрекъснатата загуба на източници на ПБВ в интерес на една или друга мафия, след не повече 20 години ще останем без питейна вода, както сме я подкарали, а Кризата за вода от 2024г. ще ни се струва като почесване.

Намаляване на притока и замътване заради сечите, безконтролното водовземане от подземни води, замърсявания от минни дейности, радиоактивност, нитрати, тежки метали и други отрови ни гарантират сияйното бъдеще, при което пречистване до необходимата степен няма да е възможно, независимо колко пари ще ни струва, освен ако не предприемем всички необходими мерки сега. Питайте в Хасково или в Брестовица, ако не вярвате!

А да Ви даваме ли примера с питейната вода на Пловдив, където сега се чудят как да намерят стотици милиони за осигуряване на питейна вода от каскада Въча, която вече е единственото възможно решение?

Защо сега се появи тази необходимост, според Вас? Да не е защото много добре си пазим питейните водоизточници, вслушвайки се във всяка съсловна организация, която иска да ги унищожи в интерес на някого, който после няма да

плаща милиардите в национален мащаб за търсене на нови и нови източници на ПБВ, докато разберем прекалено късно, че вече сме унищожили и тях? А знаете ли например, че язовир Кърджали вече е задръстен с тиня на повече от 20% от общия си обем и че в целия му водосбор трябва да се вземат специални залесителни мерки, а не да се сече, ако не искаме язовирът да се задръсти догоре? И изобщо - някой в тази държава мисли ли за задръстването на язовирите с тиня, или да му мислят идните поколения, А?

Не на последно място трябва да предупредим всичките замесени лица, ЧЕ съпротивата на местното население срещу сечите във вододайните им зони все повече ще се увличава, па лесовъдските организации нека си вярват, че случващото се досега, което искат да си запазят завинаги, ще може да продължи вечно. И е крайно време да спрат с мантрата, че гори на планетата са се появили едва след като те са започнали да се занимават с тях, а подобни декларативни и до голяма степен некомпетентни възражения от страна на лидерите на горски и лесовъдни сдружения срещу безспорно необходимите промени в законите за опазване на питейните води не допринасят с нищо за уважението, което горските специалисти безспорно заслужават.

Законопроектът е много хубав и вместо да го отричат напълно, е най-добре да насочат усилия как той да бъде подобрен така, че техните интереси да бъдат удовлетворени доколкото е възможно, без да се засягат интересите на обществото от достъп до чиста питейна вода! Ако продължават с високомерното си отричане, после да не се чудят на репутационните щети, които тепърва ще претърпят, защото хората в тази държава и сами са наясно за причините да остават все по-често без питейна вода и за това нещо НЕ са виновни "зелените екстремисти", от нахалното възражение на БУЛПРОФОР! Ето Ви едно официално проучване на общественото мнение, което показва над 90% подкрепа за ограничаване на сечите във вододайните зони, от които 64% искат Пълна Забрана...?!
https://dams.reki.bg/uploads/Docs/Files/Drinking_Alfa_Research_08.2022%d0.pdf

Па горските специалисти нека си вярват, че идилията ще продължи вечно, само да гледат да не ни докарат дотам, че и ние да се налага да се включваме в кампании за убеждаване на обществото, ЧЕ определени лесостопански дейности наистина са необходими за поддържане на гората. Взимат се в ръце, захвърлят високомерието си в коша и помагат с качествени предложения за подобряване на закона, без да се компрометират целите му, и сме мир и любов! Иначе влизат в ситуация, в която и без това изтънялата им репутация и крехката подкрепа от обществото, които все още са им останали близки до Нулата, ще отидат на кино! **Такъв закон ще бъде приет с тях или без тях, ако не сега - при следващата Криза за питейна вода!**

Ще завършим с две послания от Рамковата Директива на ЕС:

В преамбюла:

(1) Водата не е само търговски продукт като всеки друг, а е по-скоро наследство, което трябва да бъде пазено, защитавано и третирано като такова.

В член 7:

3. Държавите-членки осигуряват съответното опазване за определени водни обекти, с цел избягване влошаването на тяхното качество, за да се намали нивото на пречистване, изискуемо за производството на питейна вода.

Надявайки се на подкрепа от страна на МОСВ и на МЗХГ, разчитаме, че предложеният ЗИД на ЗВ ще бъде приет н първо гласуване и предварително благодарим на вносителите и на всички компетентни органи за разбирането и за съдействието в преследване на общата ни цел - опазване на водите и съхранение на природата в страната.

Дата 12.06.2025г.

гр.София

Съставил:

/ инж. Димитър Куманов /